

Mi knihovni konceptuálně
Friedrich Hölderlin - Diotima

HÖLDERLIN, Friedrich a Susette GONTARD. Hölderlin a Diotima: [podle vydání Václava Poura v Praze roku 1944. Přeložil František HUMLER. Olomouc: Votobia, 1996. Malá díla. ISBN 80-7198-053-6.

DIOTIMA HÖLDERLINOVÍ
[3] Večer, někdy koncem prosince 1798

Můj dopis Tě zarmoutil, milý, zato však Tvůj mě tak nevyšlovně potěšil a občťasnil! Vyznírá z něho tolik lásky, ó, jak na ni odpo-
12

DIOTIMA HÖLDERLINOVÍ 13

vidám všemi strunami svého srdce; jak vrle přilnula jsem svou mysl k Tvé, když jsem jej četla! A Ty, snad nepochybujes o mé lásce? Snad Ti můj věčný, suchý dopis nezpůsobil starost? Jak neprávem by ses rmoutil! Kdybys jen viděl mou bolest a mé slzy, vznícené při této myšlence, jistě bys smýšlel jinak. Ostatně to ani není pravá příčina Tvého soužení. Tebe jen jímá stesk, že mé srdce mi odumírá, nacež bych Tě už také nemohla milovat. Nedovedu si představit, jaký dojem na Tebe učinila má slova, viděla jsem však těci Tvé slzy a cítila, jak palčivě dopadaly na mé srdce, aniž bych je byla mohla osušit! — Po celý večer jsem seděla němá a jakoby v mrákotách, až konečně přišel tento okamžik, kdy jsem osaměla a mohla ulevit svému sklíčenému srdci. Ach, kéž bych mohla k Tobě, abych Tě utěšila! Nic před Tebou netajím, můj drabý, také moje láska je příliš živá, než aby mě srdce mohlo skomírat. Piš-li neokázale a suše, nepochybuj o mně, to hlubiny se zapalují a musím se mít, právě jako Ty, na pozorů před vášní. V nitru sice

14 HÖLDERLIN A DIOTIMA

hlodá žal, ale tu v pravý čas a přímo z nebe sestoupí zdůmnivost, sladká a léčivá, a vlevá své požehnaní do srdce — ne, nikdy nezoufám nad přírodou. A byť bych se už cítila zasažena smrtí, řekla bych: opět mě probouzí, znovu mě obdarovává všemi mými city, jež jsem věrně schraňovala a jež patří mně, o něž jsem jenom náporom osudu byla připravena; avšak ona vítězí a ze smrti kouzlí pro mne nový, krásnější život. Neboť pramen lásky je hluboko a nevyhladitelně skryt v mé bytosti. Pravím to vše ze zkušenosti, neboť vím, jak mé srdce se z největšího úmoru dovedlo vždy pozdvihnout k nové svěžesti. Ach, nevím, drabý, je-li tohle ten pravý tón, neměla jsem Ti zajisté co vyprávět, zato však mnoho co říci; nic jiného mě však nečtísni, než že u Tebe nemohu bý. Kéž bych Tě mohla nějak upokojit, stesk mě však jímá z toho, že Tě moje vášnivá mluva nepřesvědčí. Ó, zanech už toho a buď zase šťastný ve své lásce! Raduji se dnes večer z toho, že jsem Tě přece jen ještě uviděla. Bože, kéž bys byl jen býval účasten toho nadšení!

DIOTIMA HÖLDERLINOVÍ 15

Hleď, mohla bych šepat děkovnou modlitbu za to, že neviditelný génius lásky mě tak obezřetně vedl! — A v tomto přemítání chci usnout a vyprosit pro Tebe požehnaní. —

[1] V létě 1799

TRI HÖLDERLINOVY NÁČRTY 99

Denně musím bojovat o svého Boha. Myslim-li na velké muže ve velkých dobách, jak, naplnění svatým ohněm, se kolem sebe rozmáchl a obrátil všechnu tu slámu světa, to mrtvé a dřevěné, v jeden jediný plamen, s nímž pak vše vyšleho až k nebesům, a potom na sebe, jak často hasnu jako čadící lampička a žebrám o kapku oleje, abych ještě chvíli mohl poblíkávat nocí — hleď, tu obchází všechny mé údy podivuhodný údés a já si, pln hrůzy, šepám: živý umrlec!

Věz, že to záleží v tom, že se lidé bojí sebe navzájem, že by génius jednoho mohl druhého
98 HÖLDERLIN A DIOTIMA

pohltit, a proto si dopřávají jídla a pití, avšak nic, co by živilo duši, a nemohou strpět, jestliže někdo jiný to, co říkají a činí, svým duchem uchopí a zažehne v požár. Pošetilí! Jako kdyby to, co by si lidé spolu mohli říci, bylo něčím více než pouhým palivem, jež se teprve tehdy, když bylo zachváčeno duchovním ohněm, opět proměňuje v plameny, právě tak jako z ohně a života kdysi povstalo. Jen tehdy, když si poskytnují potravu navzájem, žijí a září oba, aniž by stravoval jeden druhého.

Vzpomínáš si na naše samotářské hodiny, kdy jsme byli obklopeni jen sebou? To byl triumf! — oba tak svobodní a hrdí a bdělí a kvetoucí a znameniti v duši a srdci a v oku a tváři, tak vedle sebe ulpívající v nebeském míru! A už tenkrát jsem to tušil a řekl: člověk by mohl propoutvat celý svět a sorta by našel něco podobného. Denně to počítuji se vzrůstající vážností.

Včera odpoleadne přišel Morbeck ke mně do pokoje. „Francouzi jsou už zase v Itálii poraženi“, pravil. „Bude-li dobře s námi“, odpo-

(philosoph
Frankreich
Hummel)

věděl jsem mu, „pak bude dobře i s celým světem“, nacež mě objal a na našich trech polibky se dvě hluboce pohnuté, radostné duše a naše slzíci oči se do sebe zahleděly. Potom odešel. Mám ještě takové okamžiky. Může je však svět nahradit? A to je ono, co mou věrnost činí věčnou. V tom a onom jsou mnozí znamenitýn i. Avšak taková povaha, jako Tvoje, v níž vše je sloučeno ve vroucí, živou a nerozbornou jednotu, je perlou doby, a kdo ji poznal a pochopil, jak blaho, jímž nebesa ji nadala, je zároveň její bolesti a trýzní, zůstrane jako ona navždy šťasten i nešťasten.